

Pietà av Michelangelo

Den vuxne mannens kropp vilar i modersfammen igen, sedan ha tagits ned från korset, förödmjukad och dödad, till synes förintad som frälsare och religionsstiftare. Modern tänker tillbaka på hur hon höll honom i famn efter hans födelse en tredjedels sekel tidigare då han hyllades och tillbads av herdar och konungar och besjöngs av änglakörer.

Hon tänker kanske på bebådelsen, då hon fick veta att hon skulle bli havande av helig ande. Hon frågar sig nu vem han är som vilar i hennes armar, om det är människosonen som profeterna talat om eller om det är en vanlig galen olycklig människa som drabbats av sitt högmod, tron att han skulle vara Guds son.

Ett faktum är utom allt tvivel, tänker hon. Detta är hennes egen son, vars grymma öde hon vanmäktig måste bevittna, hans kvalfulla död, hans sju ord på korset, hans eget tvivel. Själv är hon till brädden fylld av kärlek och sorg över sin sons bittra öde, samtidigt tacksam över att han nu får vila en stund i hennes armar innan hans kropp, stelmande och kall ska överlämnas till gravens kyla och eviga tystnad. Också Maria tvivlar. Det kan inte vara möjligt att hennes son levt annat än ett vanligt liv på jorden, låt vara att han var en märklig man, hennes son, som ägnade sitt liv åt att överbringa sitt budskap till de människor som ville lyssna till honom.

Kanske kommer hans tankar, som inte bara var högfärdsgalna utan också innehöll sanning och visdom, att få leva vidare genom den krets av lärjungar som han samlade kring sig men som nu verkar vara skingrad.

Men hon slår bort de tankarna. De är bara moderliga fantasier, tänker hon. Varje mor vill förstås att hennes son ska ha varit märkvärdig. Det är ju så tydligt att Gud har övergivit både mig och min son, tänker hon, och hon känner också inom sig en väldig vrede som dock inte kan överrösta hennes sorg. Hon ser på sin son som ligger så blek och kall i hennes knä. Ja, han är vacker ännu i döden, tänker hon.

Några gestalter kommer och väcker henne ur hennes tankar, lyfter varligt Jesu kropp från hennes sköte, och hon känner sig tom när hon sänker sina armar och maktlös ser på

Tidigare publicerad i *Jesusboken* av Kerstin Vinterhed och Martin Lönnebo (red.), bokförlaget Cordia, Göteborg, 2000.

när han bärs bort. Sakta reser hon sig och vandrar långsamt efter. Detta är slutet som jag trott på, tänker hon. Mörkret sänker sig över jorden och allt hopp är ute. Det finns ingen frälsning för människorna. Gud hör dem inte. Det enda som finns där ute i öknen är tystnaden.

Min tanke är att vi alla emellanåt befinner oss på den här platsen med den döde människosonen i våra armar och tänker de här tankarna.

Kanske har vi gått igenom samma process av förtvivlan och hopplöshet inför vår egen födelse. Vi har ju vistats i moderlivet och njutit av värme och tyngdlöshet i det kosmos som finns därinne, genomflödat av rytmiska trygghetsgivande ljud och ett rofyllt dunkel. Plötsligt är den paradisiska tillvaron slut, väggarna störtar in över oss och vi pressas ihop som i ett gastkramande strupgrepp. Obevekligt som vid garrottering hårdnar greppet kring huvudet och vi inser att allt hopp är ute. Detta är den slutgiltiga döden!

Miraklet inträffar när vi kommer ut i ljuset. Det som vi trodde var den nattsvartaste förtvivlans ände var i stället början av något nytt, ett nytt liv i ljuset och friheten.

Vi vet ingenting om vad som händer oss efter döden. Maria visste ingenting om vad som skulle vederfaras hennes son. Kanske delar vi hennes sorg och pessimism när vi betraktar bilden av den döde Jesus i hennes armar. Och vi fortsätter att tvivla, trots att man åter och åter igen har berättat för oss vad som hände några dagar efter den stund som kanske var Marias svåraste.

Vi föredrar säkert den vanliga bilden av madonnan och barnet, det mest omhuldade av alla motiv inom konsten. Vi känner oss helst som det lilla jollrande barnet i modersfamnen med hela livet framför sig. Ändå är det samma bild som i Michelangelos Pietà. Vi vet ju varken i början eller i slutet av livet vad som väntar oss.

